

NR 1/154 STYCZEŃ 2024

BEZPŁATNY MIESIĘCZNIK

SILESIA

TRAM NEWS

ISSN 2299-2790

Nakład: 6 000 egz.

AKTUALNOŚCI

**Ożyje plac budowy
w Mysłowicach**

»» str. 2

SPACERY PO REGIONIE

**Zabytki
w wirze historii**

»» str. 6-7

ROZMAITOŚCI

32. Finał WOŚP

»» str. 8-9

**Wróciły tramwaje na Stroszek
i do Szkoły Medycznej w Bytomiu**

»» str. 4-5

Fot. Marcin Bulanda

Jedźmy razem

Rozpoczynający się rok to dobra okazja, by podjąć nowe wyzwania. Wiemy, że nie zawsze się to udaje, chociażby dlatego, że wiele naszych ambitnych planów napotyka na tzw. obiektywne trudności. Ale czy z tego powodu powinniśmy załamywać ręce i rezygnować z wytyczonych celów? Z pewnością nie!

Świetnym przykładem konsekwencji w działaniu, determinacji, pasji i zaangażowania jest Jurek Owsiak oraz prowadzona przez niego Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy. W niedzielę 28 stycznia odbędzie się już 32 Finał tej wyjątkowej akcji. W tym roku środki pozyskane ze zbiórki zostaną przeznaczone na zakup sprzętu do diagnozowania, monitorowania i rehabilitacji chorób płuc pacjentów na oddziałach pulmonologicznych dla dzieci i dorosłych. Do wydarzeń związanych z WOŚP w naszej Metropolii tradycyjnie włącza się spółka Tramwaje Śląskie S.A., wprowadzając do ruchu dwa tramwaje specjalne, którymi przejazd będzie się odbywał nie na podstawie biletu, lecz dzięki datkom wrzucanym do puszek wolontariuszy. O szczegółach orkiestrowej niedzieli piszemy na stronach 8 i 9.

Jeśli o realizacji planów mowa, to warto zapoznać się z naszymi aktualnymi Wiadomościami z placu budowy. Garść bieżących informacji zamieszczamy na stronie 3, natomiast na stronach 4 i 5 szerzej piszemy o zakończeniu przebudowy jednej z najważniejszych linii tramwajowych w Bytomiu, łączącej Śródmieście z zajezdnią w Stroszku. Pasażerów zainteresuje zapewne także tekst na stronie 10 - o rozbudowie sygnalizacji świetlnej na 15 skrzyżowaniach drogowo-tramwajowych w Bytomiu, dzięki czemu tramwaje będą miały priorytet na przejazdach. Po długiej przerwie ruszą ponownie prace w centrum Mysłowic. 24 stycznia 2024 roku podpisane zostały umowy na realizację inwestycji z nowym wykonawcą. Za 5 miesięcy od tego dnia wszystko ma być gotowe (informację na ten temat publikujemy obok).

W styczniowym wydaniu jest oczywiście miejsce na rozrywkę i relaks. Na stronach 6 i 7 zamieszczamy kolejny odcinek Spacerów po regionie. Tym razem autor zaprasza nas do Wirka - dzielnicy Rudy Śląskiej. Nie mogło też zabraknąć krzyżówki, która od tego roku będzie miała większy format, więc jej rozwiązanie zajmie Czytelnikom nieco więcej czasu.

Zyczę Państwu miłej lektury!

Bolesław Knapik
Prezes Zarządu Spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Za 5 miesięcy do Mysłowic dojedziemy tramwajem

Po długiej przerwie ożyje plac budowy w Mysłowicach. W środę 24 stycznia 2024 roku zarówno miasto Mysłowice, jak i spółka Tramwaje Śląskie S.A. podpisały umowy na realizację prac z nowym wykonawcą. Za 5 miesięcy od tego dnia wszystko ma być gotowe, a tramwaje mają wozic pasażerów.

Inwestycja w Mysłowicach obejmuje ulice: Bytomską, Starokościelną, Szymanowskiego i Powstańców. Zadanie obejmuje przebudowę blisko półtorakilometrowego odcinka linii tramwajowej wbudowanej w jezdnię oraz pętli w sąsiedztwie dworca kolejowego i torowiska wydzielonego do mostu nad Przemszą. W sumie to prawie 5 kilometrów toru pojedynczego. Dotychczasowy wykonawca prac nie wywiązał się z zadania i obaj zamawiający odstąpili od umowy w chwili, gdy przedłużony termin realizacji minął, a poziom wykonania prac szacowany był na zaledwie 30%. Po wypowiedzeniu umowy trwała inwentaryzacja placu budowy, a następnie proces projektowy z przygotowaniem nowej dokumentacji do ogłoszenia nowego przetargu wykonawczego. W toku postępowania przetargowego oferty złożyły trzy firmy, z czego najkorzystniejsza okazała się oferta firmy KZN Rail Sp. z o.o. z Krakowa.

Wartość umowy wynosi nieco ponad 37,5 mln zł netto (tj. niemal 46,2 mln zł brutto). Umowy na realizację prac podpisane zostały w środę 24 stycznia 2024 roku. Tego samego dnia nastąpiło przekazanie placu budowy.

Zadanie zostało podzielone na 4 etapy: jeden obejmie ul. Bytomską i Starokościelną, drugi budowę ronda w ciągu DK79 i ul. Szymanowskiego, trzeci ul. Powstańców i czwarty pętlę tramwajową w rejonie dworca kolejowego. Prace na wszystkich etapach mają być prowadzone jednocześnie, żeby generalny wykonawca zdążył zrealizować zadanie w założonym czasie. Na realizację całości prac przewidziano 5 miesięcy od dnia podpisania umowy, co znaczy, że najpóźniej 24 czerwca br. wszystkie prace mają być ukończone, a na trasę będą mogły wrócić tramwaje.

red

Fot. Tramwaje Śląskie S.A.

SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:

Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 105/2, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny: Waldemar Kosior
Redaktor wydania: Andrzej Zowada

Druk:

POLSKA PRESS Sp. z o.o.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

WIADOMOŚCI Z PLACU BUDOWY

w Bytomiu:

- Na zadaniu od centrum do Stroszka generalny wykonawca ukończył budowę nowego torowiska i sieci trakcyjnej. 30 grudnia został wznowiony ruch tramwajowy. Trwają prace asfaltowe w rejonie skrzyżowania ul. Tarnogórskiej i Chrzanowskiego.

w Chorzowie:

- Wyjazd z ul. Metalowców na ul. Katowicką został zamknięty. W tym miejscu trwają prace rozbiórkowe. Obecnie ruch kołowy do ul. Katowickiej obchodzi się przez nowo wybudowany łącznik tj. ul. Nowa Krakusa. Z uwagi na panujące warunki zimowe prace budowlane są ograniczone.
- Na terenie Zakładu Usługowo-Remontowego generalny wykonawca kontynuuje wykonywanie warstw konstrukcyjnych torowiska. Z uwagi na panujące warunki zimowe prace budowlane są ograniczone.

w Dąbrowie Górniczej:

- Inwestycja została odebrana. Wznowienie ruchu tramwajowego uzależnione jest od postępu robót w zakresie miejskim.

w Katowicach:

- Zadanie wzdłuż ul. Grundmanna zostało odebrane. Od 22 grudnia 2023 roku nowym torowiskiem prowadzony jest ruch tramwajowy.

w Mysłowicach:

- W przetargu na wyłonienie wykonawcy robót został wyłoniony wykonawca tj.: KZN Rail Sp. z o.o. z Krakowa. Umowę z generalnym wykonawcą podpisano 24 stycznia 2024 roku. Tego samego dnia przekazany został plac budowy. Generalny wykonawca ma 5 miesięcy na realizację całości zadania.

W Rudzie Śląskiej:

- Pętla Chebzie pozostaje wyłączona z eksploatacji, a generalny wykonawca kontynuuje roboty związane z wykonaniem warstw konstrukcyjnych torowiska. Z uwagi na panujące warunki zimowe prace budowlane są ograniczone.

w Sosnowcu:

- Na zadaniu wzdłuż ul. Wojska Polskiego zakończono prace możliwe do wykonania na obecnym etapie. Wznowienie ruchu będzie możliwe po zakończeniu zadania realizowanego przez Gminę Sosnowiec pn.: „Przebudowa wiaduktu drogowego nad torami PKP w ciągu ulicy Wojska Polskiego w Sosnowcu”. Planowany termin zakończenia to 25.06.2024r.

w Świętochłowicach:

- Na zadaniu wzdłuż ul. Łagiewnickiej 15 stycznia 2024 roku odbył się przejazd próbny. Wznowienie ruchu planowane jest przed feriami zimowymi.

Chorzów, ul. Katowicka

Katowice, ul. Grundmanna

Wszystkie wymienione w tekście inwestycje, związane są z Projektem pn.: „Zintegrowany Projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego” współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w perspektywie UE 2014-2020.

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Wróciły tramwaje na Stroszek i do Szkoły Medycznej w Bytomiu

Zdjęcia: Grzegorz Gólik/UM Bytom

Kończy się realizowana na zlecenie spółki Tramwaje Śląskie S.A. przebudowa jednej z najważniejszych linii tramwajowych w Bytomiu, łączącej Śródmieście z zajezdnią w Stroszku. Od soboty 30 grudnia pasażerowie ponownie mogą dojechać tramwajem z pl. Sikorskiego do zajezdni w Stroszku oraz do Szkoły Medycznej przy ul. Wrocławskiej.

Przywrócenie przejezdności torowisk pozwoliło na wznowione kursowania linii nr 19 na trasie: Stroszek Zajezdnia - pl. Sikorskiego - Łagiewniki Zajezdnia oraz linii nr 49 na trasie: Stroszek Zajezdnia - pl. Sikorskiego, zaś linia tramwajowa nr 10 kursuje na trasie: Szkoła Medyczna - pl. Sikorskiego - Zabrze Zaborze. – Powrót linii tramwajowych łączących Śródmieście ze Stroszkiem i Szkołą Medyczną przy ul. Wrocławskiej z pewnością ułatwi mieszkańcom naszego miasta codzienny dojazd do pracy oraz szkół – mówi Michał Bieda, zastępca prezydenta Bytomia. – Przebudowa jednej z najważniejszych linii tramwajowych w mieście wpłynęła na poprawę bezpieczeństwa i komfortu jazdy podróżnych – dodaje wiceprezydent Michał Bieda. Dopuszczenie do ruchu tramwajowego torowiska łączącego centrum z zajezdnią w Stroszku oraz do Szkoły Medycznej wpłynęło na kursowanie aż 10 linii tramwajowych. Oprócz wznowienia kursowania linii nr 19 i 49, wprowadzone zostały zmiany w kursowaniu linii tramwajowych nr 2, 3, 7, 9, 29, 30 oraz 38. Linia nr 10 kursuje nową trasą: Bytom Szkoła Medyczna - pl. Sikorskiego - Chorzów Targowisko - Chebzie Dworcowa - Zabrze Zaborze Pętla. Zawieszono zostało kursowanie autobusowej komunikacji zastępczej

T-49 oraz T-56, która do tej pory zastępowała tramwaje.

– Część prac udało się wykonać przy utrzymanym ruchu tramwajów, część wymuszała na nas całkowite wstrzymanie ruchu. To był trudny czas dla pasażerów, dlatego zależało nam na tym, by możliwie jak najszybciej przywrócić ruch tramwajów, mimo, że nie wszystkie prace zostały już wykonane – mówi Bolesław Knapik prezes Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A. Nadal trwają prace drogowe oraz wykończeniowe na trasie modernizowanej linii tramwajowej. Do końca stycznia potrwać jeszcze prace związane z przebudową przejazdów drogowo-tramwajowych w rejonie skrzyżowania ul. Tarnogórskiej i Chrzanowskiego (przy Urzędzie Miejskim), skrzyżowania ul. Olimpijskiej i Tarnogórskiej oraz Łokietka i Drzewnej w Stroszku. Konsorcjum firm Contraxim Sp. z o.o. z Zielonej Góry i PPHU Dabud Sp. z o.o. z Chorzowa przygotowuje teren w rejonie tych przejazdów i prowadzi prace asfaltowe. Trwają również roboty wykończeniowe związane z odtwarzaniem uszkodzonych chodników, barierek i zieleńców. Spółka Tramwaje Śląskie S.A. poza zadaniem projektu unijnego, w czasie wyłączenia ruchu tramwajowego, zmodernizowała również pętlę przy

przystanku Szkoła Medyczna w rejonie ul. Wrocławskiej. Przebudowa torowiska obejmowała modernizację rozjazdów z montażem systemu ich ogrzewania, ułożenie nowego torowiska na podkładach strunobetonowych, a także malowanie słupów trakcyjnych i rozwieszenie nowej sieci trakcyjnej. Koszt wszystkich robót to około 670.000 zł.

Przebudowa torowiska tramwajowego od skrzyżowania ul. Powstańców Warszawskich i Sądowej do zajezdni w Stroszku to jedna z najważniejszych inwestycji realizowanych przez spółkę Tramwaje Śląskie w Bytomiu. Linia ta łączy bowiem centrum Bytomia z Dąbrową Miejską, a także osiedlem im. gen. Ziętka oraz Stroszkiem, zapewniając mieszkańcom tych dzielnic dojazd do centrum, ale również Chorzowa i Katowic.

Inwestycja objęła odcinek ok. 14.000 metrów toru pojedynczego. Przeznaczony do modernizacji odcinek był linią niemal w całości dwutorową, rozdzieloną. Jedynie przy Szkole Podstawowej Mistrzostwa Sportowego linia

na nieco ponad stumetrowym fragmencie była jednotorowa i w ramach tej inwestycji została zastąpiona linią dwutorową. W ramach inwestycji dwutorowa linia tramwajowa wybudowana została w technologii klasycznej na podkładach strunobetonowych, zaś przejazdy torowo-drogowe i przejścia przez torowisko powstały z użyciem prefabrykowanych płyt torowych. Przebudowany został układ zasilania wraz ze słupami i siecią trakcyjną. Wybudowane zostały nowe perony tramwajowe, zamontowane elektrycznie sterowane i podgrzewane zwrotnice oraz system smarownic minimalizujący hałas. Przebudowanych łącznie zostało 14 rozjazdów, zabudowano 24 komplety przyrządów wyrównawczych, a także powstały trzy przelotki torowe umożliwiające w razie konieczności przejazd tramwaju z jednego toru na drugi i prowadzenie ruchu po jednym torze. Inwestycja pochłonęła łącznie około 88,9 mln zł brutto.

Źródło: www.bytom.pl

Pracuj z nami! 16 ofert

Spółka Tramwaje Śląskie S.A., ceniony i pewny pracodawca, poszukuje pracowników różnych specjalności. Aktualnie trwa rekrutacja na 16 stanowisk pracy. Sprawdź – może szukamy właśnie Ciebie!

Stanowiska, na które spółka Tramwaje Śląskie S.A. poszukuje aktualnie pracowników:

- elektryk urządzeń i aparatury trakcji elektrycznej (Katowice)
- ślusarz taboru szynowego (Katowice)
- malarz-lakiernik (Chorzów)
- ślusarz (Chorzów)
- elektronik (Chorzów)
- ślusarz – spawacz (Chorzów)
- elektryk urządzeń i aparatury trakcji elektrycznej (Będzin)
- elektryk urządzeń i aparatury trakcji elektrycznej (Gliwice)
- elektronik (Gliwice)
- frezer (ZTS Będzin)
- ślusarz (ZTS Będzin)
- ślusarz taboru szynowego (Będzin)
- ślusarz / torowy (ZTS)
- monter sieci elektrotrakcyjnych (ZTS)
- spawacz (ZTS)
- kierowca (ZTS)

Szczegóły znaleźć można na stronie www.tramwajeslaskie.eu w zakładce OGŁOSZENIA I OFERTY PRACY.

W ramach cyklu artykułów, który zatytułowaliśmy „Spacery po regionie”, zachęcamy do wspólnych wędrówek ścieżkami Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. Są to wyprawy niezwykle - odwiedzimy interesujące miejsca i obiekty, które znajdują się blisko nas, po sąsiedzku albo nawet w naszym mieście, a dla wielu wciąż pozostają nieznane.

Zabytki w wirze historii

Wirek to jedna z jedenastu dzielnic dzisiejszego miasta Ruda Śląska. Jej położenie nad potokiem Bielszowickim (Kochłówką) determinowało jej obecną nazwę, która nawiązuje do wodnego wiru, ruchu wody czy głębokiego miejsca w wodzie.

Pierwsza wzmianka o miejscowości Nowa Wieś - bo tak zwał się do 1948 roku Wirek - znajduje się w jednym z czeskich dokumentów, pochodzącym z 1594 roku. Już w tamtych zapisach występowało wzgórze o nazwie Wirek. Do końca XVIII wieku Nowa Wieś była typową małą osadą wiejską, a dynamiczny rozwój miejscowości wiąże się z industrializacją Górnego Śląska.

W 1802 roku uruchomiono w Nowej Wsi kopalnię „Błogosławieństwo Boże” (Gottesseggen), która eksploatowana była aż do 1969 roku. Pozostałością kopalni jest obecnie zabytkowy szyb wieży wyciągowej „Andrzej” z lat 70. XIX wieku, zlokalizowany między ulicami Obrońców Westerplatte i Odrodzenia. Obiekt ma formę obronnej wieży, zbudowany jest z cegły elewacyjnej, na podstawie kwadratu o boku 14 metrów. Jej wysokość to prawie 24 metry, a wraz z dachem 28 metrów. Wraz z budową kopalń węgla kamiennego rozwijało się hutnictwo.

Kościół pw. św. Wawrzyńca i św. Antoniego

Powstały wówczas trzy huty: żelaza - Antonia (Antonienhütte), cynku - Hugo oraz Miłość-Nadzieja (Liebe-Hoffnung). W 1828 roku z gminy Nowa Wieś wyłączono obszar Wirku, pierwotnie nazywany „Antonienhütte”, który stał się odrębną samodzielną gminą. W 1870 roku Wirek stał się Obszarem Dworskim. Dopiero w 1949 roku wszystkie te tereny zostały scalone w jedną gminę, której nadano nazwę Wirek. Gmina otrzymała wówczas prawa miejskie, a w 1951 roku została włączona w obszar administracyjny Nowego Bytomia, który z kolei w 1959 roku stał się dzielnicą miasta Ruda Śląska.

Wraz z pojawieniem się przemysłu w Wirku pojawiły się nowe osiedla robotnicze, budynki użyteczności publicznej, kościoły i kamienice mieszczańskie. Warto wybrać się na spacer zabytkowym szlakiem Wirka, którego najważniejsze punkty znajdują się wzdłuż ulicy 1 Maja. Naszą wędrówkę rozpoczniemy od neogotyckiego kościoła ewangelicko-augsburskiego im. Odkupiciela, znajdującego się na narożu ulicy 1 Maja 291 i Pawła Kubiny. Świątynia została wybudowana w latach 1901-1902, z czerwonej cegły elewacyjnej. Obiekt jest osadzony na kamiennym cokole i oskarpowany przyporami. Prezbiterium zwrócone jest do ulicy 1 Maja, a prostokątna nawa ustawiona została wzdłuż ulicy Kubiny. W północno-zachodnim narożu kościoła dostawiono wieżę, zwieńczoną strzelistym, czworobocznym dachem. W przyziemiu wieży umieszczono wejście główne do świątyni, a jego portal usytuowany jest w zamkniętej łukowej arkadzie, która wpisana została w trójkątny szczyt. Ściana od strony prezbiterium dekorowana jest oknem w formie kamiennej rozety, pod którą umieszczono gotycką inskrypcję w języku niemieckim: „Ein feste Burg ist unser Gott” (Warownym grodem jest nasz Bóg). Jest to tytuł pieśni napisanej przez Marcina Lutra w 1529 roku w oparciu o wolny przekład Psalmu 46. Pieśń ta stała się później hymnem reformacji. Wnętrze świątyni jest halowe, z prostokątną nawą główną oraz zamkniętym prosto prezbiterium. Na uwagę zasługują ołtarz, ambona oraz chór z prospektem organowym. Będąc przy ulicy Kubiny, nie możemy pominąć zabytkowej kolonii domów robotniczych „Ficinus”. Zabudowa powstała w latach 1860-1867 na

Wnętrze kościoła pw. św. Wawrzyńca i św. Antoniego

Budynek dawnego Urzędu Gminnego

Dawne osiedle robotnicze „Werdon”

Dawna kolonia robotnicza „Ficinus”

zlecenie rodziny Henckel von Donnersmarck, dla robotników kopalni „Błogosławieństwo Boże”. Nazwa kolonii pochodzi od nazwiska dyrektora generalnego i radcy górniczego dóbr Donnersmarcków, Georga Ficinusa, który był m.in. inicjatorem budowy osiedla. Kolonia składa się z 16 jednopiętrowych budynków, wykonanych z ciosanego piaskowca, co jest rzadkością na przemysłowym terenie Górnego Śląska. W każdym budynku znajdowały się cztery mieszkania, a w nich przedsionek, kuchnia i jeden mały pokój. Za budynkiem usytuowane były zabudowania gospodarcze i niewielki ogródek, a ulica przed domami była wybrukowana, co nadawało kolonii wiejsko-przemysłowy charakter. Obecnie w budynkach tych, po rewitalizacji kolonii, mieszczą się lokale usługowe i handlowe.

Po zwiedzeniu kolonii „Ficinus” wracamy na ulicę 1 Maja, by móc podziwiać dawne kamienice mieszczańskie z końca XIX i początków XX wieku. Na skrzyżowaniu z ulicami Katowicką i Jankowskiego znajduje się modernistyczny budynek dzisiejszego Zespołu Szkół nr 3, oddany do użytku w 1937 roku. Natomiast u zbiegu ulic 1 Maja 254-264, Ściegiennego 1-3 oraz Katowickiej 4-10, zlokalizowana jest druga kolonia robotnicza w Wierku - „Werdon”. Domy tego ceglanego osiedla pochodzą w większości z 1913 roku, a część z lat 1920-1927. Charakterystycznymi elementami kolonii są liczne dekoracyjne elementy otynkowanych płycin. Przechodząc pomiędzy budynkami kolonii „Werdon” docieramy do ulicy Nowary, gdzie znajduje się kościół katolicki pw. św. Wawrzyńca i św. Antoniego. Początki wiereckiej parafii sięgają 1856 roku, kiedy to oddano do użytku zakład karny, w którym urządzono niewielką kaplicę

św. Wawrzyńca, służącą zarówno skazanym pracującym w tutejszych zakładach, jak i mieszkańcom osady. Z czasem mała kaplica okazała się niewystarczająca, dlatego podjęto decyzję o budowie parafialnego kościoła. Powstał on z fundacji rodziny Henckel von Donnersmarck w latach 1873-1874, ale po kilkunastu latach okazało się, że i ta świątynia jest zbyt mała dla rozwijającej się miejscowości. W latach 1907-1909 wybudowano nowy kościół, według projektu Ludwiga Schneidera, który dokonał ciekawego połączenia neogotyku ze stylem neoromańskim. Powstała budowla z czerwonej cegły elewacyjnej, z bogatym detalem kamiennym i ceramicznym, częściowo otynkowana. Świątynia została wzniesiona na planie krzyża łacińskiego, z masywną wieżą, nawiązującą do rozwiązania znanego jako westwerk (poprzecznie umieszczona na planie prostokąta część budowli). Element ten stanowi również kruchą wejściową z arkadowym podcieniem. Dodatkowo umieszczono w nim tarcze zegarowe. Do wieży przylega korpus świątyni, z trzema nawami w układzie bazylikowym, z trójbocznie zamkniętą apsydą prezbiterium. Prezbiterium nakryte jest krzyżowo-żebrowym sklepieniem, gdzie ustawiony jest okazały ołtarz główny w formie tryptyku. Wnętrze doświetlone jest 64 witrażowymi oknami autorstwa Carla Lerscha z Düsseldorfu z 1908 roku, osadzonymi w ostrołukowych, strzelistych otworach okienne, w części dekorowane maswerkową ornamentyką. W jednym z nich zauważyć możemy postaci fundatorów Marii i Łazarza Henckla von Donnersmarcka. Dla podkreślenia neogotyckiego charakteru świątyni zastosowane zostały zewnętrzne przypory i liczne sterczyny oraz ostrołukowe hełmy wieżyczek, ceglane fryzy z motywami roślinnymi, a także ciekawe

kamienne rzygacze w formie fantazyjnych zwierząt. Na naszą uwagę zasługuje bogate neogotyckie wyposażenie kościoła, w tym ambona, ołtarze boczne, organy, a także kamienna chrzcielnica oraz figura Piety w bocznej prawej kaplicy.

Z ulicy Nowary wracamy do ulicy 1 Maja, gdzie warto zatrzymać się przy niektórych kamienicach mieszczańskich. Przy numerze 243 zlokalizowany jest budynek w stylu secesyjnym, zwany „Kamienicą z drzewkiem” (prawdopodobnie z powodu zdobień z elementami roślinnymi). Nieco dalej, przy numerze 225, znajduje się budynek dawnego Urzędu Gminy Nowa Wieś. Obiekt wzniesiony został w latach 1928-1929, według projektu znanego architekta Tadeusza Michejdy. Charakterystycznym elementem ratusza są siedmiościowe podcienia arkadowe. Dalsze kroki kierujemy w stronę Kochłówek i przejazdu kolejowego na skrzyżowaniu z ulicą Wyzwolenia. Warto tam na chwilę skrócić i dojść do kościoła pw. św. Andrzeja Boboli. Od 1937 roku obecna parafia stanowiła lokalnie wyodrębnioną z części parafii z Wirka i Kochłówek, którą w 1957 roku oficjalnie erygowano jako samodzielną placówkę. Pierwsze nabożeństwa odbywały się w zaadaptowanej na cele liturgiczne sali kina „Europa”, a w 1949 roku przystąpiono do budowy kościoła. W tym też roku prezbiterium oraz krypta zostały poświęcone i oddane do użytku wiernym. Niestety, w latach 1956-1958 wystąpiły duże szkody górnicze, które wstrzymały budowę. Taki stan trwał aż do połowy lat 90. XX wieku, kiedy to podjęto decyzję o realizacji nowej koncepcji architektonicznej. Modernizacja zakończona została w 2001 roku.

Tekst i zdjęcia: Adam Lapski
Przewodnik turystyczny

Kościół ewangelicko-augsburski im. Odkupiciela

Kamienica z drzewkiem przy ulicy 1 Maja

Zabytkowa zabudowa przy ulicy 1 Maja

TU WSZYSTKO GRA OK!

Przed nami 32. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. W niedzielę 28 stycznia odbędzie się tradycyjna kwesta na ulicach, ale do zbiórki można się włączyć na rozmaite sposoby i nie tylko w dniu finału. Pozyskane środki będą w tym roku przeznaczone na zakup sprzętu do diagnozowania, monitorowania i rehabilitacji chorób płuc pacjentów na oddziałach pulmonologicznych dla dzieci i dorosłych.

Fundacja WOŚP podjęła decyzję o wyborze celu akcji po konsultacji z Polskim Towarzystwem Pneumonologii Dziecięcej, które zwróciło uwagę na zdrowotne konsekwencje pandemii – bardzo poważne zarówno wśród dzieci, jak i dorosłych. Sytuację pogarsza, a tym samym zwiększa liczbę osób z chorobami układu oddechowego, zła jakość powietrza w Polsce. Dodatkowo Fundacja chce wspomóc pacjentów z mukowiscydozą - w Polsce żyje z tą chorobą około 1800 osób, odsetek dorosłych pacjentów chorych na mukowiscydę nie przekracza 40%.

Tradycyjna kwesta na ulicach odbywa się oczywiście w finałową niedzielę, ale cel zbiórki można wspierać również w innym dniu, nawet bez konieczności wychodzenia z domu. Są różne możliwości: poza aukcjami to między innymi wpłaty do eSkarboniek, wysłanie SMSa, czy udział w Licytacji Najbardziej Hojnych Darczyńców, w której nagrodami są Złote Karty i Złote Serduszka.

W 32. Finał WOŚP włączy się w sumie 1685 Sztabów (o 32 więcej niż przed rokiem), z czego 100 zlokalizowanych jest poza granicami Polski. Finał organizowany będzie w Wielkiej Brytanii, Stanach Zjednoczonych, Szwecji, Holandii, Norwegii, Szwajcarii, Indonezji, Irlandii, Belgii, Niemczech, Austrii, Francji, Japonii, Hiszpanii, Chorwacji, Australii, Tajlandii, Luksemburgu, Kanadzie, Czechach, Singapurze, Egipcie i na Cyprze.

- Radosne dźwięki naszej Orkiestry docierają także na krańce świata! Swoją działalność rozpoczął Sztab „Arctowski” na oddalonej o ponad 14 tys. km

Polskiej Stacji Antarktycznej

im. Henryka Arctowskiego, zarządzanej

przez Instytut Biochemii i Biofizyki PAN. Na biegunie północnym zaś gra z nami Polska Stacja Polarna Hornsund im. Stanisława Siedleckiego, zarządzana przez Instytut Geofizyki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie – informuje WOŚP na swojej stronie.

Finałowy koncert w Warszawie po raz pierwszy w historii odbędzie się na błoniach PGE Narodowego. Występy artystów będzie można podziwiać zarówno na scenie, jak i w studiu telewizyjnym 32. Finału. Zaplanowano w sumie 16 koncertów, zagrają m.in. Krzysztof Zalewski, BOKKA, Kwiat Jabłoni, Poparzeni Kawą Trzy, LemON, Enej i Pull The Wire.

Atrakcji w ostatnią niedzielę stycznia nie zabraknie także w naszej Metropolii. Centralnym miejscem Śląskiego Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy będzie Stadion Śląski.

Na scenie przed Stadionem wystąpią: Zespół Pieśni i Tańca Śląsk, Classic, Oberschlesien, Fanfara Awantura i Gromee. Na małej scenie artystycznej odbędą się pokazy sztuk walki, występ Lufcik na Korbkę i Teatru Ognia. W pobliżu Stadionu Śląskiego znajdują się kiermasz, strefa bajtla, pokazy WOPR, Straży Pożarnej, ratownictwa medycznego.

O 13:30 spod rzeźby Karolinki przy wejściu głównym do Parku Śląskiego wyruszy w stronę Stadionu korowód wolontariuszy, poprzedzony przez mazuretki i Orkiestrę Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze.

Zdjęcia: Ola Pawłowska

Fot. Lucyna Lewandowska/wosp.org.pl

W specjalnym medycznym namiocie zaplanowane są badania spirometryczne i USG płuc. Inne atrakcje to m.in. wystawa aut tuningowanych i kiermasz ciast. W ramach 32. finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy przy Stadionie Śląskim odbędzie się IX Bieg z sercem WOŚP & Nordic Walking. Bieg wystartuje o godz. 12:00 spod bramy nr 1 Stadionu. Uczestnicy pokonają ok. 8-kilometrową trasę biegnącą alejkami Parku Śląskiego. Dowolny dystans można pokonać biegiem lub przejść spacerem czy z kijkami. Opłata startowa wynosi 60 zł i zostanie przeznaczona na wsparcie Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

Nowością w tym roku będzie Bieg Malucha z sercem WOŚP, który odbędzie się na dwóch dystansach i w dwóch kategoriach wiekowych. Dzieci wystartują o godz. 10:30 na bieżni Stadionu Śląskiego. Szczegółowe informacje znajdują się na stronie stadionslaski.pl.

Organizatorami Śląskiego Finału WOŚP są: Województwo Śląskie, Miasto Chorzów, Stadion Śląski i Park Śląski. Szczegółowy program znajduje się m.in. na stronie www.chorzow.eu.

red

Spółka Tramwaje Śląskie S.A. jak co roku włącza się w wydarzenia finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, wprowadzając do ruchu tramwaje specjalne, w których wolontariusze prowadzą zbiórkę środków. W tym roku uruchomione zostaną dwa takie tramwaje specjalne. We współpracy z Klubem Miłośników Transportu Miejskiego uruchomiony zostanie tramwaj specjalny obsługiwany historycznym wagonem typu N. Będzie on kursował w godzinach 11:10 - 20:20 po terenie Bytomia (szczegółowy rozkład jazdy dostępny na stronie www.tramwajeslaskie.eu). Kwestować będą wolontariusze ze Sztabu Orkiestry działającym przy Hufcu ZHP w Bytomiu.

Drugi wagon specjalny obsługiwany będzie wagonem typu 105HF, a kursować będzie od 11:00 do 18:00 na trasie: Chorzów Stadion Śląski Pętla Zachodnia - Katowice Rynek - Katowice Plac Wolności - Chorzów Batory - Chorzów Rynek - Chorzów Stadion Śląski Pętla Zachodnia.

W przypadku obu tramwajów specjalnych przejazd będzie się odbywał nie na podstawie biletu, lecz dzięki datkom wrzucanym do puszek wolontariuszy.

– W czasie finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy wiele dzieje się w różnych miastach naszej Metropolii i mieszkańcy przemieszczają się pomiędzy miastami. Zachęcamy, by podróże te odbywać naszymi specjalnymi tramwajami i tym samym liczymy na datki do puszek wolontariuszy jeżdżących tramwajami – mówi Andrzej Zowada, rzecznik spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Tramwaje z priorytetem

Na 15 skrzyżowaniach drogowo-tramwajowych w Bytomiu rozbudowana została sygnalizacja świetlna. To oznacza, że jadące z Bytomia w kierunku Katowic, Stroszka czy Świętochłowic tramwaje będą miały priorytet na przejeździe, a pasażerowie szybciej dojadą do celu.

Inwestycja kosztowała 1 mln 434 tys. zł i w całości została sfinansowana dzięki pozyskanemu przez miasto dofinansowaniu z Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

W 2023 roku zmodernizowane zostały torowiska tramwajowe w ul. Piekarskiej i Sądowej oraz linia tramwajowa łącząca Śródmieście ze Stroszkiem. Teraz dzięki zakończonym pracom związanym z budową nowych oraz rozbudową istniejących sygnalizacji świetlnych w centrum, Rozbarku, Łagiewnikach i Stroszku linie tramwajowe obsługujące te dzielnice będą miały priorytet na przejazdach drogowo-tramwajowych. Dzięki temu skróci się czas ich przejazdu z korzyścią dla pasażerów komunikacji publicznej.

Pozyskane przez miasto dofinansowanie z Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii umożliwiło rozbudowanie sygnalizacji świetlnej na 15 skrzyżowaniach w Rozbarku, Łagiewnikach, Stroszku oraz centrum. Dla linii tramwajowej nr 19 rozbudowana została sygnalizacja oraz skonfigurowane zostały sterowniki sygnalizacji świetlnej. Prace zrealizowano aż na 8 skrzyżowaniach ul. Strzelców Bytomskich: w rejonie ZG „Eko Plus”, w rejonie drogi osiedlowej, z pl. Żeromskiego, w rejonie ul. Sikorskiego, z ul. Narutowicza, z ul. Szymały, z ul. Wojciechowskiego oraz z ul. Długą i Władysława Łokietka. Dla linii tramwajowej nr 7 wykonawca rozbudował sygnalizację świetlną na skrzyżowaniu ulic: Miarki i Jagiellońskiej, Zabrzańskiej, Łagiewnickiej oraz ul. Świętochłowickiej, Fabrycznej i Ludowej, a także Świętochłowickiej, Ostatniej i św. Piotra. Z kolei dla linii nr 6 są to skrzyżowania ul. Wrocławskiej i Reja, skrzyżowanie ul. Chorzowskiej, Miarki, Siemianowickiej i Witczaka oraz Chorzowskiej w rejonie Media Markt, zaś w rejonie przejazdu drogowo-tramwajowego na ul. Pszczyńskiej w Rozbarku powstała nowa sygnalizacja świetlna.

W ramach projektu wykonawca inwestycji - firma ZIR W. Sylwestrzak i sp. j. z Bytomia zrealizowała roboty instalacyjne i informatyczne, w tym m.in.: zmieniła konfigurację sterowników sygnalizacji, rozbudowała systemy detekcji z uwzględnieniem dodatkowych pętli indukcyjnych. Wprowadzone zmiany na 15 skrzyżowaniach w Bytomiu umożliwią optymalizację programu sygnalizacji świetlnej, dzięki czemu

Zdjęcia: Hubert Klimek UM Bytom

tramwaj będzie miał priorytet przy przejeździe przez skrzyżowania.

W ramach całego projektu nadania priorytetu tramwajom linii nr 6 i 19 przebudowane zostaną również trzy ważne skrzyżowania w centrum, Stroszku i Rozbarku. Na razie wykonana została dokumentacja projektowa oraz pozyskane niezbędne decyzje administracyjne związane z przebudową trzech skrzyżowań: ulicy Chorzowskiej z Arki Bożka i ul. Wrocławskiej z ul. Łużycką dla linii nr 6 oraz skrzyżowania ul. Strzelców Bytomskich i Narutowicza w Stroszku dla linii nr 19. Umowa na realizację tego przedsięwzięcia opiewa na ponad 503 tys. zł z czego prawie 384 tys. zł to pozyskane przez gminę dofinansowanie również z Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

Zakres prac, jakie będą musiały zostać przeprowadzone, aby upłynnić przejazd tramwajów przez skrzyżowania obejmą m.in.: poszerzenie jezdni, przedstawienie słupów oświetleniowych oraz przebudowę lub zabezpieczenie sieci sygnalizacji świetlnej, oświetlenia, elektroenergetycznej i wodociągowej. Łącznie miasto Bytom na realizację wszystkich projektów pozyskało z GZM ponad 1,8 mln zł. Zrealizowano przy pomocy dotacji celowej z budżetu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w ramach wykonanej przez GZM „Wielowariantowej Koncepcji Optymalizacji Ruchu Tramwajowego obejmującego trzy linie tramwajowe funkcjonujące na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, przebiegające przez miasta Bytom, Chorzów, Katowice, Świętochłowice i Sosnowiec tj. T6, T7 i T15”.

Źródło: www.bytom.pl

Niezwykła przemiana centrum Dąbrowy Górniczej

Fabryka Pełna Życia to największe przedsięwzięcie rewitalizacyjne w Dąbrowie Górniczej. Należąca do miasta spółka pozyskała ponad 78 mln zł dofinansowania z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji na metamorfozę byłej fabryki Defum.

– Zaczynamy nowy etap w historii Fabryki Pełnej Życia i naszego miasta. Za nami długie lata projektowania, planowania i modelowania. Teraz możemy rozpocząć budowę. Na początek planujemy utworzenie rynku i przestrzeni publicznych oraz rewitalizację pierwszych pofabrycznych obiektów – zapowiada Wojciech Czyżewski, prezes Fabryki Pełnej Życia. Obszar byłej fabryki ma zmienić się w miejsce pełne zieleni i tętniące życiem przez cały rok, połączone już z rejonem dworca kolejowego i Pałacem Kultury Zagłębia.

Dofinansowanie, które należąca do miasta spółka pozyskała w konkursie ogłoszonym przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego na ponowne wykorzystanie terenów poprzemysłowych, pozwoli na realizację pierwszego etapu prac.

– To będzie wielka metamorfoza terenów po byłej fabryce Defum w samym centrum miasta. Zbudujemy zieloną, przyjazną i nowoczesną przestrzeń dla mieszkańców Dąbrowy Górniczej. Z poszanowaniem historii i dziedzictwa tego miejsca – mówi Marcin Bazylak, prezydent Dąbrowy Górniczej.

Do pofabrycznych obiektów, które będą rewitalizowane w pierwszym etapie, przeniesie się Centrum Aktywności Obywatelskiej, w Fabryce powstanie także Centrum Senioralne i Integracji Międzypokoleniowej oraz scena dla Młodzieżowego Ośrodka Pracy Twórczej. Cały kompleks po rewitalizacji ma być w pełni dostępny nie tylko dla seniorów, ale również osób mających trudności z poruszaniem się i z innymi niepełnosprawnościami. Kompleks będzie niezwykle ekologiczny, z instalacjami do gromadzenia

i powtórnego wykorzystania wód deszczowych, zielonymi dachami, ogrodami deszczowymi, pompami ciepła i fotowoltaiką.

Wartość pierwszego etapu prac to ponad 95 mln zł, z czego ponad 78 mln zł to wspomniane dofinansowanie z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Projekt przebudowy przygotowało szczecińsko-koszalińskie biuro architektoniczne Analog, które w 2019 roku wygrało międzynarodowy konkurs na koncepcję nowego centrum Dąbrowy Górniczej.

Źródło: UM Dąbrowa Górnicza, dabrowa-gornicza.pl

Na zdjęciu widać fragmenty hali, w której znajdzie się nowoczesna przestrzeń konferencyjno-targowo-koncertowa, połączona za pomocą szklanych wrót z Zielonym Rynkiem Dąbrowy Górniczej. Dzięki temu hala będzie niejako przedłużeniem rynku. Wewnątrz znajdzie się także miejsce na pomieszczenia biurowo-warsztatowe.

Krzyżówka

Kuzyn łasicy		▼	Zielony kamień szlachetny	▼	Na akta	Zaczajenie się	▼	Imię Minnelli	▼	Auto z bufetem	▼	Artystyczna dzielnica Paryża	
Posiadłość	Skład				Polak starej daty			Gra w karty jak szkło				Japoński trunek	
Manna								Hulaka					
						Uznana za winną							Pani ze stolicy Turcji
Tnący owad						Fusy		Wyrywana z zeszytu					
				Dawny wzór (anagram: odłam)					Znak, wróżba				
Zapora								Ma źródła w Gorcach				Reklama świetlna	
Daw. gra w karty													
				Stała opłata					Skrzynka wyborcza				
				Imię San, śpiwaczki									
Duży antał		Przykry odgłos		Ma owoce na dżem				Opiekacz do chleba					
										Cztery kwartały			
										Jakobinka			
Kawaleria	Firma holująca pojazdy		Sportowy akrobata							Kwota na metce			
Okręt Jazona													
12 sztuk										Mały rozmiar odzieży	Np. zółw	Kobieta z dużą wiedzą	Masa na pieczęcie
					Podkolanówki piłkarza			Jerzy, były trener kadry					
					Stan niebytu			Cienkie, kruche ciasteczko					
Gatunek macierzanki								Tanie wino					
								Diabeł (daw.)					
					Wśród skandowców			Siekierka w kuchni					
Policja drogowa (pot.)		Czarny koń		Uraza						Niska, miękka kanapa	Znój		Na głowie kolarza
					Arkusz poprawek					Miejsce ze- tknięcia			
					Roślina pastewna								
Odmiana jabłoni													
Sidla								Konwój					
					Lisia jama					Szczęśliwy traf			
... Szyć													
Piewik								Rodzaj roweru lub kajaka					

Litery w kolorowych kratkach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Wśród czytelników, którzy nadesłają prawidłowe rozwiązania do 15 lutego na adres wydawcy rozlosujemy nagrody rzeczowe. Z laureatem z poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów.
Rozwiązania można przysyłać pocztą elektroniczną (na adres: biuro@agencjamedial.pl).

Uwaga: oprócz adresu nadawcy należy podać numer telefonu kontaktowego.